Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2023/1067

2023 12 15

P9_TA(2023)0195

Nuosavi ištekliai. Nauja ES finansų pradžia. Naujas startas Europai

2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento rezoliucija „Nuosavi ištekliai. Nauja ES finansų pradžia. Naujas startas Europai“ (2022/2172(INI))

(C/2023/1067)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 311 straipsnį,

— atsižvelgdamas į 2007 m. kovo 29 d. rezoliuciją dėl Europos Sąjungos nuosavųjų išteklių ateities ([1]),

— atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) ([2]),

— atsižvelgdamas į Aukšto lygio grupės nuosavų išteklių klausimais 2016 m. gruodžio mėn. paskelbtą galutinę ataskaitą ir rekomendacijas dėl būsimo ES finansavimo,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas ([3]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinį susitarimą dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo ([4]) (toliau – TIS),

— atsižvelgdamas į 2022 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją „2021–2027 m. daugiametės finansinės programos tobulinimas: atsparus ir naujiems iššūkiams pritaikytas ES biudžetas“ ([5]),

— atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (COM(2021)0570),

— atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Būsimi nauji ES biudžeto nuosavi ištekliai“ (COM(2021)0566),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. rugsėjo 16 d. poziciją dėl Tarybos sprendimo dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos projekto ([6]),

— atsižvelgdamas į 1965 m. gegužės 12 d. rezoliuciją dėl Europos Komisijos pasiūlymų dėl bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) finansavimo ir EEB nuosavų išteklių sukūrimo ([7]),

— atsižvelgdamas į 1970 m. balandžio 21 d. Tarybos sprendimą dėl valstybių narių finansinių įnašų pakeitimo Bendrijų nuosavais ištekliais ([8]),

([1]) OL C 27 E, 2008 1 31, p. 214.
([2]) OL L 243, 2021 7 9, p. 1.
([3]) OL L 424, 2020 12 15, p. 1.
([4]) OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.
([5]) Priimti tekstai, P9_TA(2022)0450.
([6]) OL C 385, 2021 9 22, p. 256.
([7]) https://www.cvce.eu/en/obj/european_parliament_resolution_on_commission_proposals-en-9c67ed5c-af04-4eab-bf89-445996e987f1.html.
([8]) OL L 94, 1970 4 28, p. 19.

— atsižvelgdamas į 1970 m. balandžio 22 d. Sutartį, iš dalies pakeičiančią tam tikras Europos Bendrijų steigimo sutarčių ir Europos Bendrijų jungtinės Tarybos ir jungtinės Komisijos steigimo sutarties biudžetines nuostatas ([9]) (Liuksemburgo sutartis),

— atsižvelgdamas į 2022 m. birželio 22 d. patvirtintus pakeitimus dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo ir Reglamentas (ES) 2015/757 ([10]),

— atsižvelgdamas į savo 2022 m. birželio 22 d. priimtus pakeitimus dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas pasienio anglies dioksido korekcinis mechanizmas ([11]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 16 d. poziciją dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, projekto ([12]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 21 d. priimtas Europos Vadovų Tarybos išvadas,

— atsižvelgdamas į bandomąjį projektą „Turto, įšaldyto ir konfiskuoto dėl ES sankcijų, priimtų po Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą, tolesnio panaudojimo socialinėms reikmėms galimybių studija“ ([13]),

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto ir Konstitucinių reikalų komiteto nuomones,

— atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto laišką,

— atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto pranešimą (A9-0155/2023),

A. kadangi, vadovaujantis SESV 311 straipsniu, Sąjunga turi pasirūpinti savo tikslams pasiekti ir savo politikai įgyvendinti reikalingomis priemonėmis ir, neatmetant kitų įplaukų, visas biudžetas finansuojamas nuosavais ištekliais; kadangi SESV 311 straipsnyje taip pat nustatyta, kad prieš priimdama sprendimą dėl nuosavų išteklių Taryba turi konsultuotis su Europos Parlamentu;

B. kadangi dėl didelių bendrosiomis nacionalinėmis pajamomis (BNP) pagrįstų įnašų biudžeto sprendimai pernelyg priklauso nuo valstybių narių; kadangi Sąjungos biudžetas taip pat finansuojamas tikraisiais nuosavais ištekliais, gaunamais iš muitų ir pridėtinės vertės mokesčio (PVM), kuriuos valstybės narės yra linkusios laikyti nacionaliniais įnašais į Sąjungos biudžetą;

C. kadangi Europos Sąjungos Teisingumo Teismas priėmė sprendimą, kad „Parlamento įgaliojimų biudžeto srityje įgyvendinimas plenarinėje sesijoje yra esminis Europos Sąjungos demokratinio gyvenimo momentas“ ([14]);

D. kadangi pagal į teisiškai privalomą TIS įtrauktas veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo institucijos įpareigojamos Sąjungos biudžeto finansavimo klausimą ir toliau laikyti prioritetiniu politinės darbotvarkės klausimu, kad būtų užtikrintas perspektyvus būdas refinansuoti skolas, susidariusias įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“ (NGEU), ir numatyta, kad Komisija į šį antrąjį naujų nuosavų išteklių krepšelį galėtų įtraukti finansinių sandorių mokestį ir finansinį įnašą, susietą su įmonių sektoriumi arba nauja bendra pelno mokesčio baze;

E. kadangi poreikis grąžinti NGEU lėšas, neišprovokuotos ir nepagrįstos Rusijos invazijos į Ukrainą ekonominiai ir socialiniai sukrėtimai, didelis infliacijos poveikis Sąjungos biudžetui ir stiprėjančios pasaulinės lenktynės siekiant formuoti švarios energijos technologijų gamybos ateitį, skatinamos didžiųjų pasaulio valstybių masinėmis intervencinėmis priemonėmis, pvz., JAV infliacijos mažinimo aktu, ir kiti Sąjungai kylantys iššūkiai, pabrėžia, kad reikia iš naujo įvertinti Sąjungos nuosavų išteklių sistemą išnaudojant visą naujų tikrų nuosavų išteklių potencialą, kad būtų užtikrintas tvarus Sąjungos biudžeto finansavimas ilguoju laikotarpiu;

([9]) OL L 2, 1971 1 2, p. 1.
([10]) OL C 32, 2023 1 27, p. 108.
([11]) OL C 32, 2023 1 27, p. 320.
([12]) OL C 445, 2021 10 29, p. 240.
([13]) PP 07 23 05.
([14]) 2018 m. spalio 2 d. sprendimas *Prancūzijos Respublika prieš Europos Parlamentą*, C-73/17, ECLI:EU:C:2018:787, 35 dalis.

F. kadangi COVID-19 pandemija daro didelį poveikį ES socialinei sandarai ir ekonomikai bei kelia ilgalaikius iššūkius mūsų ekonominiam ir socialiniam atsigavimui; kadangi pandemija atskleidė svarbius finansavimo poreikius Europoje, kuriuos geriausiai galima patenkinti bendrais veiksmais pagrindinėse politikos srityse;

G. kadangi į 2022 m. gegužės 9 d. Konferencijos dėl Europos ateities galutinių rezultatų ataskaitą įtrauktas plenarinio posėdžio pasiūlymas, kad „ES turi atsižvelgti į socialinį ir ekonominį karo prieš Ukrainą poveikį bei ES ekonomikos valdymo sąsajas su naujomis geopolitinėmis aplinkybėmis, didindama savo biudžetą naujais nuosavais ištekliais“; kadangi Konferencijoje dėl Europos ateities ES piliečiai pasiūlė sustiprinti Sąjungos biudžetą naujais nuosavais ištekliais ([15]) ir leisti Parlamentui priimti sprendimus dėl Sąjungos biudžeto, nes nacionaliniu lygmeniu ši teisė priklauso parlamentams ([16]);

H. kadangi Parlamentas jau išsakė savo poziciją, kad reikia panaikinti visas lengvatas ir korekcijas, supaprastinti PVM pagrįstus nuosavus išteklius, užtikrinti ES biudžeto vieningumą ir kaip papildomas pajamas į Sąjungos biudžetą įtraukti baudas ir rinkliavas;

I. kadangi 2021 m. gruodžio mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo bus nustatytos trys naujos nuosavų išteklių kategorijos, grindžiamos atitinkamai apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS), pasienio anglies dioksido korekciniu mechanizmu (PADKM) ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) pirmojo ramsčio konvencija dėl tarptautinių įmonių apmokestinimo;

J. kadangi 2022 m. lapkričio 23 d. Parlamento pozicijoje dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas (ES, Euratomas) 2020/2053 dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos ([17]), iš esmės pritarta šiam pasiūlymui kaip svarbiam, nors tai nepakankamas žingsnis; kadangi Taryba toliau nagrinėja pasiūlymą;

K. kadangi sektorių teisės aktai dėl ATLPS ir PADKM turi būti priimti 2023 m. antrąjį ketvirtį; kadangi dar neužbaigti veiksmai, susiję su daugiašale konvencija dėl EBPO susitarimo pirmojo ramsčio ir jos suderinto įgyvendinimo Sąjungos lygmeniu;

L. kadangi pastebimi pirmieji ženklai dėl teigiamo neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįstų nuosavų išteklių politikos poveikio;

ES biudžeto pajamų politikos reformų priežastys

1. pareiškia, kad ES finansų srityje išgyvenamas kritinis laikotarpis, nes neatlikus reformos Europos Sąjungos ateičiai, jos politikai, tikslams ir piliečių bei investuotojų Sąjungoje pasitikėjimui būtų padarytas didelis žalingas poveikis;

2. pabrėžia itin didelę ir augančią Sąjungos biudžeto svarbą siekiant pagrindinių Sąjungos politikos tikslų, įgyvendinant jos pavyzdines programas ir jai reaguojant į krizes; atkreipia dėmesį į įvairius ES kylančius iššūkius, kaip antai, didinti savo atvirą strateginį savarankiškumą, visų pirma pramonės politikos, sveikatos, kosmoso, maisto žaliavų, cheminių medžiagų, atsparumo srityse, panaikinti priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro, skatinti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką nė vieno nepaliekant nuošalyje, kovoti su klimato kaita ir įveikti biologinės įvairovės krizę, įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį, užtikrinti lyčių lygybę, baigti kurti sveikatos sąjungą ir energetikos sąjungą ir finansuoti svarbius bendrus projektus, pvz., bendradarbiavimo gynybos srityje, civilinės saugos ir kosmoso srityse; primena, kad Komisija pareiškė, jog dėl karo Europoje atsiradę nenumatyti poreikiai gerokai viršija pagal dabartinę daugiametę finansinę programą (DFP) numatytas lėšas; mano, kad visoms naujoms Sąjungos politikos kryptims ir uždaviniams būtina numatyti naujas finansines priemones ir papildomus naujus išteklius;

3. atsižvelgdamas į tai pakartoja, kad, siekiant tvirto, patikimo ir atsparaus Sąjungos biudžeto finansavimo, reikalingas diversifikuotas ir išplėstas nuosavų išteklių rinkinys; yra įsitikinęs, kad gerai parengta Sąjungos nuosavų išteklių reforma turi didžiulį potencialą ne tik padidinti Sąjungos biudžeto poreikių finansavimą, bet ir pagerinti jos politikos rezultatus, Sąjungos ir jos valstybių narių fiskalinę pusiausvyrą ir apskritai padidinti viešųjų finansų vertę;

([15]) Konferencijos dėl Europos ateities 16 pasiūlymas.
([16]) Konferencijos dėl Europos ateities 39 pasiūlymas.
([17]) Priimti tekstai, P9_TA(2022)0404.

4. primena, kad Sąjunga privalo grąžinti lėšų, pasiskolintų pagal ES ekonomikos gaivinimo planą, pagrindinę sumą ir palūkanas; atsižvelgdamas į tai primena, kad Sąjungos institucijos priėmė vadinamąjį grąžinimo planą, t. y. teisiškai privalomą tarpinstitucinį susitarimą, kuriuo nustatomos veiksmų gairės dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo visoms skolinimosi išlaidoms padengti; atsižvelgdamas į tai, primena, kad Sąjungos, kaip kvazivalstybinės paskolos gavėjos, trejopas AAA reitingas priklauso, be kita ko, nuo institucijų patikimumo ir pasitikėjimo jomis, atsižvelgiant į jų politinį įsipareigojimą nustatyti naujus nuosavus išteklius; primena, kad Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonės (EURI) lėšų grąžinimo sąnaudos ir jų svyravimas jau daro neigiamą poveikį Sąjungos biudžetui, ir pakartoja savo raginimą Komisijai spręsti EURI problemą vykdant DFP laikotarpio vidurio tikslinimą ir EURI biudžeto eilutei netaikyti DFP viršutinių ribų;

5. primena savo minėtą 2022 m. lapkričio 23 d. poziciją dėl pasiūlymo iš dalies pakeisti Sprendimą dėl nuosavų išteklių; primena, kad iš esmės pritarė iniciatyvai nustatyti tris naujus pajamų šaltinius, pagrįstus ATLPS, PADKM ir EBPO pirmojo ramsčio pajamomis;

6. nurodo, kad labai viliasi, jog, nustačius ATLPS ir PADKM pagrįstus nuosavus išteklius, galiausiai bus realiai atsižvelgta į seniai suformuluotą raginimą geriau susieti Sąjungos biudžeto pajamų dalį su aplinkos politika, taip pat į loginį pagrindimą klimato aspektą integruoti į išlaidų ir pajamų politiką; pažymi, kad sektorinės derybos dėl PADKM ir ATLPS padėjo pasiekti susitarimą; palankiai vertina tai, kad su tuo susiję ATLPS direktyvos ir PADKM reglamento teisiniai tekstai išlieka visiškai suderinami su pasiūlymu dėl nuosavų išteklių; ragina Sąjungos institucijas nuodugniai įvertinti su pajamų sąmatomis susijusį poveikį; primygtinai reikalauja, kad tokios analizės nebūtų naudojamos kaip pretekstas blokuoti sprendimų priėmimą, ir ragina Tarybą kuo skubiau veikti priimant susijusius teisės aktus; be to, pripažįsta, kad ilgainiui tęsiant suplanuotą priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo procesą žaliųjų nuosavų išteklių pajamingumas sumažės;

7. pažymi, kad pasiūlyme dėl nuosavų išteklių pateikiama dabartinė nuoroda į nuosavus išteklius iš pajamų, gaunamų pagal EBPO ir G20 pirmojo ramsčio susitarimą, turės būti atnaujinta atsižvelgiant į daugiašalę konvenciją ir susijusią Sąjungos direktyvą, kad nuostatos Sąjungos valstybėse narėse būtų įgyvendinamos suderintai; tačiau yra labai susirūpinęs, kad pasauliniu mastu derybos dėl I ramsčio reformos vykdomos per lėtai;

8. mano, kad šie nauji nuosavi ištekliai yra būtini siekiant, kad kitai europiečių kartai netektų padengti pagal NGEU pasiskolintų lėšų pagrindinės sumos grąžinimo ir palūkanų, t .y. dėl to, kad padidėtų mokesčių mokėtojams tenkanti našta arba būtų mažinamos įprastų Sąjungos programų lėšos, ir tai darytų tiesioginį poveikį naudos gavėjams ir projektų vykdytojams; yra tvirtai įsitikinęs, kad Sąjungos institucijos ir politiniai veikėjai turėtų aiškiau informuoti piliečius apie Sąjungos biudžeto ir jo pajamų privalumus; atkreipia dėmesį į teisėtą europiečių reikalavimą siekti didesnio socialinio ir mokestinio teisingumo; perspėja, kad bet kokie bandymai sumažinti įprastos Sąjungos politikos finansavimą, kad būtų sudarytos sąlygos Sąjungos skolai grąžinti, keltų pavojų ilgalaikiams Sąjungos tikslams, pvz., ekonominei, socialinei ir teritorinei konvergencijai, moksliniams tyrimams ir inovacijoms arba žaliajai ir skaitmeninei pertvarkoms;

9. apgailestauja dėl to, kad dėl dabartinio Sąjungos biudžeto finansavimo būdo jam taikomi nacionaliniai biudžetiniai apribojimai, taigi daromas spaudimas mažinti jau ir taip kuklią bendrą sumą ir imamasi vadovautis vadinamąja teisingos grąžos logika, kuri nevisiškai atspindi solidarumo principą – vieną iš centrinių Sąjungos integracijos elementų; mano, kad ši struktūra yra viena iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių Sąjunga negali veiksmingai atlikti visų savo užduočių ir įsipareigojimų; yra labai susirūpinęs dėl lėtos pažangos modernizuojant nuosavų išteklių sistemą nuo Europos Bendrijų sukūrimo;

10. apgailestauja dėl to, kad Taryba dar nepatvirtino pirmojo naujų nuosavų išteklių krepšelio; ragina valstybes nares Taryboje nebedelsti ir skubiai priimti naujus nuosavus išteklius iš 2021 m. gruodžio 14 d. pirmojo dokumentų rinkinio; vis dėlto labai nerimauja dėl to, kad iš naujų nuosavų išteklių gautų sumų nepakaks visoms NGEU grąžinimo ir skolinimosi išlaidoms padengti (vertinama, kad tam iki 2058 m. kasmet reikės bent apie 15 mlrd. EUR); todėl ragina Komisiją kitą pasiūlymų rinkinį pateikti kuo greičiau ir ne vėliau kaip 2023 m. trečiąjį ketvirtį; primygtinai reikalauja, kad šiuose pasiūlymuose būtų atsižvelgiama į Parlamento prioritetus, kaip nurodyta šiame dokumente;

ES finansavimo šaltinių įvairinimas ir naujas pajamų balansas

11. primygtinai ragina visus subjektus toliau dėti pastangas, kad būtų nustatyti dar nenaudojami ir nauji, pageidautina, tikri nuosavi ištekliai ir kiti Sąjungos biudžeto pajamų šaltiniai, siekiant visiškai padengti visas numatomas išlaidas, susijusias su pagal NGEU pasiskolintų lėšų pagrindinės sumos ir palūkanų grąžinimu, ir sustiprinti Sąjungos biudžetą atsisakant 1 proc. ES BVP dogmos; mano, kad naujų nuosavų išteklių nustatymas, ne tik kaip susitarta teisiškai privalomame TIS, duotų ilgalaikės naudos ne tik įgyvendinant Sąjungos politiką, bet ir užtikrinant, kad Sąjunga būtų patikima ir pažangi skolos vertybinių popierių emitentė;

12. pabrėžia, kad pajamų iš papildomų Sąjungos nuosavų išteklių turi pakakti ne tik Sąjungos obligacijų skolos, įskaitant susidariusias palūkanas, tvarkymo išlaidoms padengti, bet ir reikalingoms Europos investicijoms po 2026 m. išlaikyti ir palengvinti;

13. mano, kad Sąjungos biudžeto pajamos turėtų būti strategiškai naudojamos Sąjungos konkurencingumui ir tvarumui stiprinti ir inovacijoms ES, taip pat socialiniam, fiskaliniam ir aplinkosauginiam teisingumui skatinti; pabrėžia, kad žalieji nuosavi ištekliai turėtų būti papildyti įmonių mokesčiais pagrįstais nuosavais ištekliais, siekiant užtikrinti pakankamumą, fiskalinį lygiavertiškumą (tas, kas gauna naudos iš Sąjungos ir jos atvirų rinkų, taip pat turėtų sąžiningai prisidėti prie jų finansavimo) ir bendrą paskirstymo tarp valstybių narių ir sektorių teisingumą;

14. pabrėžia, kad kovojant su klimato ir biologinės įvairovės krizėms dar labiau reikia sutelkti daugiau išteklių ir iš naujo įvertinti dabartinę Sąjungos skatinimo politiką; yra tvirtai įsitikinęs, kad Sąjungos biudžeto pajamos gali būti naudojamos ir atgrasyti nuo tam tikro neigiamo elgesio, ir sudaryti sąlygas investicijoms, kad būtų įvykdyta žalioji pertvarka siekiant neutralaus anglies dioksido poveikio ekonomikos; pabrėžia šių politikos sričių svarbą siekiant 2030 ir 2050 m. tikslų, visų pirma mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir palaipsniui atsisakant iškastinio kuro;

Įmonių apmokestinimas (BEFIT)

15. laukia būsimos Komisijos iniciatyvos „Verslas Europoje: pajamų apmokestinimo sistema (BEFIT)“ 2023 m. trečiąjį ketvirtį; primygtinai ragina Komisiją pasiūlyti bendrą Sąjungos pelno mokesčio taisyklių sąvadą, pagrįstą pagrindiniais bendros mokesčių bazės ypatumais ir pelno paskirstymu valstybėms narėms naudojant įmonių pelno mokesčio, pagrįsto BEFIT taisyklėmis, formulę ar paskirstymo formulę, kaip naujus nuosavus išteklius pagal veiksmų gaires; tikisi, kad naujas požiūris į šiuos pelno mokesčiu pagrįstus nuosavus išteklius padės spręsti problemas, susijusias su nacionaliniais įmonių apmokestinimo skirtumais, kurie iki šiol trukdė naudotis nuosavais ištekliais šioje srityje, ir sudaryti platesnes sąlygas aprėpti daugiau įmonių, veikiančių bendrojoje rinkoje, o ne tik kelias didžiausias ir pelningiausias tarptautines įmones, kurioms taikomas EBPO pirmojo ramsčio susitarimas; įspėja, kad, jei derybos dėl EBPO pirmojo ramsčio nebus baigtos per pagrįstą laikotarpį, Komisija turėtų apsvarstyti kitus pajamų iš didelių bendrojoje rinkoje veikiančių bendrovių šaltinius;

ES teisingas pasienio mechanizmas

16. apgailestauja dėl to, kad tam tikrų produktų, patenkančių į Sąjungos bendrąją rinką, gamybos grandinėse dalyvauja darbuotojai iš trečiųjų šalių, kurie negauna deramo darbo užmokesčio ir kai kuriais atvejais gyvena itin dideliame skurde; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl tokių prekių importo į Sąjungą randasi nesąžininga konkurencija (socialinis dempingas);

17. todėl ragina Komisiją pradėti konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais ir atlikti išsamų poveikio vertinimą, susijusį su galimu pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl teisingo pasienio mechanizmo, pagal kurį prekes į Sąjungos bendrąją rinką importuojančios įmonės privalėtų mokėti darbuotojams, dirbantiems ES nepriklausančiose šalyse jų pasaulinėje tiekimo grandinėje, dienos darbo užmokestį, kuris viršytų atitinkamą skurdo ribą ir būtų pakankamas, kad jie galėtų išvengti visiško skurdo, kaip apibrėžta atitinkamų tarptautinių organizacijų; pabrėžia, kad jei įmonė importuoja į Sąjungos bendrąją rinką produktus, pagamintus ES nepriklausančiose šalyse esančių darbuotojų, kurių darbo užmokestis pažeidžiant tokius teisės aktus yra mažesnis nei nustatyta riba, ji turėtų mokėti mokestį, kurio suma būtų lygi skirtumui tarp šios ribos ir jos darbuotojų gaunamo faktinio atlyginimo; mano, kad pajamos iš mokesčių, patirtų vykdant tokią priemonę, turėtų būti kaupiamos Sąjungos biudžete; tikisi, kad Komisija pateiks poveikio darbo sąlygoms ES nepriklausančiose šalyse įvertinimą, taip pat tokios priemonės suderinamumą su atitinkamomis Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklėmis; mano, kad tokia priemonė galėtų padidinti Sąjungoje gaminančių įmonių, kurios atitinka tam tikrus darbo standartus, užtikrina darbo sąlygas ir darbo užmokesčio lygį, konkurencingumą; ragina Komisiją svarstant teisingo pasienio mechanizmo nustatymo galimybę atsižvelgti į patirtį, įgytą taikant esamus palyginamus mechanizmus Sąjungoje ir visame pasaulyje, pvz., PADKM;

Finansinių sandorių mokestis (FSM)

18. pakartoja savo raginimą Komisijai į savo antrąjį nuosavų išteklių krepšelį įtraukti finansines paslaugas, įskaitant finansines operacijas; todėl ragina Komisiją apsvarstyti galimybę nustatyti visos Sąjungos FSM; atsižvelgdamas į tai primygtinai ragina Komisiją ir derybose dėl tvirtesnio bendradarbiavimo dalyvaujančias valstybes nares dėti visas pastangas, kad susitarimas dėl FSM būtų pasiektas iki 2023 m. birželio mėn. pabaigos; ragina prisijungti likusias valstybes nares; mano kad FSM kaip nuosavi ištekliai turi didelį pajamų potencialą ir taip būtų lengviau grąžinti priemonės „NextGenerationEU“ skolą ir būtų daugiau priemonių Sąjungos prioritetinėms sritims finansuoti; pabrėžia, kad prie kiekvieno pasiūlymo turėtų būti pridėtas išsamus poveikio vertinimas, jis turėtų padėti siekti Sąjungos politikos tikslų ir atitikti Sąjungos subsidiarumo principą;

19. atkreipia dėmesį į didėjantį įmonių akcijų atpirkimą (akcijų išpirkimą) Sąjungoje; ragina Komisiją įvertinti galimybes nustatyti akcizą, taikomą bendrovėms išperkant akcijas, nes tai sudarytų sąlygas gauti naujų išteklių ir kartu atgrasyti nuo šios vis labiau populiarėjančios praktikos, pagal kurią užsienio akcininkai investicijų sąskaita gauna atlygį; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją prieš pateikiant bet kokį būsimą pasiūlymą įvertinti galimą tokio akcizo poveikį bendrajai rinkai; ragina Komisiją kaip dar vieną galimybę įvertinti bendrą ir standartizuotą išskaičiuojamojo mokesčio sistemą;

Kriptovaliutų mokestis

20. siūlo nustatyti Europos mokestį už kriptoturtą, kurio pajamos būtų pervedamos į Sąjungos biudžetą kaip nauji nuosavi ištekliai; atkreipia dėmesį į tai, kad nuo 2008 m. krizės pasaulinė kriptoturto rinka sparčiai (nors ir nestabiliai) augo ir 2021 m. gegužės mėn. jos kapitalizacija siekė iki 2 trln. EUR; pažymi, kad kriptoturtas palaipsniui laikomas tikra mokėjimo priemone ir investavimo strategijų dalimi; pabrėžia, kad kriptoturto reguliavimas ir apmokestinimas Sąjungos lygmeniu yra veiksmingesnis nei nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į jo didelį judumą ir tarpvalstybinį aspektą; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad Europos mokestis už kriptoturtą paskatintų suderintos kriptoturto mokesčių sistemos kūrimą, labiau atitiktų tarpvalstybinį kriptoturto rinkos pobūdį ir skatintų priimti mokesčių standartus pasauliniu lygmeniu;

21. pabrėžia, kad kriptoturtui gali būti taikomos kelios apmokestinimo galimybės, pvz., kapitalo prieaugio, gaunamo vykdant kriptoturto veiklą, mokestis (pagrįstas visoms valstybėms narėms taikomu vienodu mokesčio tarifu), kriptoturto sandorių mokestis arba kriptoturto gavybos ir prekybos mokestis, nustatomas atsižvelgiant į elektros energijos suvartojimą ir poveikį aplinkai; ragina Komisiją įvertinti šių galimybių poveikį Europos kriptoturto rinkai, apskaičiuoti galimas pajamas ir pateikti konkretų pasiūlymą;

Skaitmeninė ekonomika

22. pakartoja savo minėtoje 2022 m. lapkričio 23 d. pozicijoje pateiktą raginimą, kai Parlamentas nurodė, jog tuo atveju, jei 2023 m. pabaigoje būtų matomas akivaizdus pažangos daugiašalės konvencijos srityje EBPO lygmeniu trūkumas, reikėtų pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl skaitmeninio mokesčio ar panašios priemonės, kurį būtų galima priimti vienašališkai ir kuris galėtų būti Sąjungos nuosavų išteklių pagrindas, siekiant iki 2026 m. gauti pajamų; palankiai vertina tai, kad vis dar vyksta diskusijos dėl didelių skaitmeninių turinio teikėjų indėlio į tinklo sąnaudas;

23. be to, pažymi, kad dėl duomenų ekonomikos plėtros Europoje labai išaugo duomenų srautai, ypač pandemijos metu, ir kad didžiosios interneto įmonės ir visas telekomunikacijų sektorius gavo didelės ekonominės naudos; atsižvelgia į duomenų srautų poveikį aplinkai; ragina Komisiją nustatyti ir įvertinti priemones, kuriomis būtų siekiama optimizuoti šį duomenų srautą ir apriboti jo anglies pėdsaką, be kita ko, taikant finansines paskatas;

Statistiniais duomenimis pagrįsti nuosavi ištekliai

24. įžvelgia didelę potencialią nuosavų išteklių pridėtinę vertę teikiant statistiniais duomenimis pagrįstus nacionalinius įnašus, nes taip valstybėms narėms būtų suteikiama paskata ir atlygis už aktyvų Sąjungos lygmens politikos įgyvendinimą; ragina Komisiją įvertinti ir modeliuoti tokių nacionalinių įnašų, apskaičiuotų remiantis socialinių ir aplinkos sričių, kuriose kasmet prieinami visapusiškai patikimi bendri suderinti Eurostato duomenys, statistiniais duomenimis, poveikį;

25. mano, kad tiksli tokių statistiniais duomenimis pagrįstų nacionalinių įnašų apimtis ir pareikalavimo tarifas galėtų būti nustatyti ir suderinti taip, kad būtų užtikrintas bendras kito nuosavų išteklių krepšelio paskirstymo teisingumas; taigi mano, kad toks visapusiškas ir gerai suderintas nuosavų išteklių krepšelis galėtų pakeisti bet kokius dirbtinius sumažinimus, fiksuotosios sumos lengvatas ar korekcijos mechanizmus pajamų srityje ir padaryti juos pertekliniais, nes pastarieji kenkia nuosavų išteklių politikos nuoseklumui ir paskatoms;

26. ypač ragina nustatyti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumu pagrįstus nuosavus išteklius; pabrėžia, kad pagal šį mechanizmą BNP grindžiama įnašų dalis būtų pakeista nauja paskirstymo schema, pagal kurią būtų reikalaujama, kad valstybės narės, kuriose vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas yra didesnis, proporcingai prisidėtų daugiau nei valstybės narės, kuriose vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas yra mažesnis;

27. ragina išnagrinėti galimybę nustatyti naujus nuosavus išteklius, susijusius su kitų rūšių atliekomis nei plastiko pakuočių atliekos, nes tai, be kita ko, paskatintų valstybes nares padidinti atliekų, kurios panaudojamos pakartotinai ir naudojamos medžiagoms gauti, dalį ir taip prisidėti prie žiedinės ekonomikos tikslo;

28. ragina nustatyti biologinėmis atliekomis pagrįstus nuosavus išteklius; pabrėžia, kad pagal šį mechanizmą BNP pagrįstų įnašų dalis būtų pakeista nauja paskirstymo schema, pagal kurią valstybės narės, perdirbančios mažiau biologinių atliekų, turėtų prisidėti daugiau nei valstybės narės, perdirbančios daugiau biologinių atliekų; prašo, kad Komisija įvertintų, ar būtų galima įgyvendinti ir pavojingų atliekų susidarymo mažinimo ir jų užtaršos šalinimo rėmimo skatinimo mechanizmą siekiant palengvinti jų perdirbimą;

29. ragina nustatyti maisto atliekomis pagrįstus nuosavus išteklius; pabrėžia, kad pagal šį mechanizmą BNP pagrįstų įnašų dalis būtų pakeista nauja paskirstymo schema, pagal kurią valstybės narės turėtų mokėti įnašus pagal atitinkamais metais susidarančių maisto atliekų kiekį; mano, kad šie nuosavi ištekliai paskatintų valstybes nares įgyvendinti maisto atliekų kiekio mažinimo priemonių politiką visoje gamybos grandinėje ir vartojimo etape;

Kiti pajamų šaltiniai, išskyrus nuosavus išteklius

30. pakartoja, kad bet kokios viešosios pajamos, gautos įgyvendinant Sąjungos politiką, užtikrinant Sąjungos reglamentų vykdymą arba naudojant Sąjungos finansuojamą infrastruktūrą, turėtų automatiškai ir siekiant naudą paskirstyti tarpusavyje būti kaupiamos Sąjungos biudžete kaip nuosavi ištekliai arba kitos pajamos, ypač tais atvejais, kai rinkliavą, surinkimą ir vykdymo užtikrinimą centralizuotai organizuoja Sąjungos institucija; ragina Komisiją, rengiant pasiūlymus, ir Parlamentą bei Tarybą, kaip teisėkūros institucijas, laikytis šio horizontaliojo požiūrio savo teisėkūros darbe;

31. primygtinai reikalauja, kad biudžeto pajamos, kurias sudaro mokesčiai bei rinkliavos, pvz., mokesčiai, imami už bevizio režimo taikymą pagal Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemą (ETIAS), kai ji bus pradėta taikyti, mokesčiai už viršytą taršos normą, baudos už konkurencijos pažeidimus, nuobaudos už pažeidimus ar pan., būtų neatsiejama metinio biudžeto dalis; pripažįsta, kad dėl su Sutartimi susijusių priežasčių tokio tipo kitos pajamos turi išlikti nuosavų išteklių, kurie remiantis 311 straipsniu turi likti pagrindiniu Sąjungos biudžeto finansavimo šaltiniu, papildymas;

32. atkreipia dėmesį į ypatingą atvejį, kai pajamos gaunamos vykdant baudžiamosios teisenos nuosprendžius ir, konkrečiai, turto konfiskavimą tuo atveju, kai nesilaikoma Sąjungos sankcijų; prašo Komisijos išsamiai įvertinti, kaip tokios valstybių narių valdžios institucijų surinktos pajamos ar nuobaudos galėtų būti pervedamos į Sąjungos biudžetą kaip nuosavi ištekliai; pritaria minčiai, kad pajamas, gautas konfiskavus ir monetizavus turtą iš baudžiamosios veikos, būtų galima paversti Sąjungos nuosavais ištekliais; pritaria minčiai, kad pajamas, gautas konfiskavus ir monetizavus Rusijos turtą, būtų galima panaudoti pagalbos ir atstatymo veiksmams Ukrainoje finansuoti; siūlo tokias pajamas nukreipti į Sąjungos bendrąjį biudžetą ir užtikrinti valdymo struktūrą, kurioje dalyvautų Ukrainos ir Europos parlamentai;

Fiskalinį teisėtumą turi užtikrinti išrinkti atstovai: konstituciniai, procedūriniai ir istoriniai aspektai

33. primena, kad diskusijų dėl Europos integracijos finansavimo šaltinių istorija yra ilga ir įvairi; primena, kad 1951 m. balandžio 18 d. Paryžiaus sutarties, Europos anglių ir plieno bendrijos steigimo sutarties, 49 straipsnyje nustatyta, kad Vyriausioji valdyba yra įgaliota įsigyti lėšų, kurių jai reikia savo užduotims vykdyti, nustatydama mokesčius už anglių bei plieno gamybą ir sudarydama sutartis dėl paskolų;

34. pabrėžia, kad 1957 m. kovo 25 d. Romos sutarties, Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties, 201 straipsnyje nustatyta, kad Komisija ištiria sąlygas, kuriomis valstybių narių finansiniai įnašai gali būti pakeisti kitais pačios Bendrijos ištekliais, ypač pajamomis, gaunamomis iš bendrojo muitų tarifo, kai pastarasis bus galutinai įvestas;

35. primena, kad šešių valstybių ar vyriausybių vadovai 1969 m. gruodžio 2 d. Hagos aukščiausiojo lygio susitikimo baigiamajame komunikate nurodė, kad susitarė palaipsniui pakeisti valstybių narių įnašus nuosavais ištekliais (t. y. Bendrijų), atsižvelgdami į visus atitinkamus interesus, kad tinkamu laiku būtų pasiektas tikslas užtikrinti integralų Bendrijų biudžetų finansavimą, taip pat susitarė sustiprinti Europos Parlamento biudžetinius įgaliojimus;

36. apgailestauja dėl to, kad, nepaisant šių pirminės teisės aktuose nustatytų įpareigojimų, nuo 1970 m., kai buvo pasirašyta Liuksemburgo sutartis, buvo nustatyti tik du nauji nuosavi ištekliai, t. y. 1988 m. BNP pagrįstas įnašas ir 2021 m. neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai;

37. pripažįsta BNP pagrįstų nuosavų išteklių privalumus, atsižvelgiant į jų patikimą pusiausvyros funkciją; apgailestauja, kad nuosavų išteklių sistemoje nuolat dominuoja nacionalinių įnašų dalis, kuri dabar sudaro apie 80 proc.; atkreipia dėmesį į nedidelę tradicinių ir tikrų nuosavų išteklių, ypač muitų, dalį, kuri šiuo metu sudaro apie 13 proc.;

38. daro išvadą, kad dabartinis Sąjungos biudžeto finansavimas neatitinka steigėjų ketinimų ir Sutarčių dvasios;

39. primena savo konsultavimo įgaliojimus, susijusius su Sprendimu dėl nuosavų išteklių; yra įsitikinęs, kad Europos Parlamentui, kaip teisėkūros ir biudžeto valdymo institucijai, turėtų būti suteiktas svarbesnis vaidmuo priimant pamatinius teisės aktus, taip pat metinėje pajamoms ir skolos lygiui skirtoje biudžeto procedūroje; be to, mano, kad Europos Parlamentas turėtų atlikti svarbesnį vaidmenį sprendimų dėl nuosavų išteklių priėmimo procese, kad būtų užtikrintas Sąjungos viešųjų finansų matomumas, teisėtumas ir demokratinė atskaitomybė;

40. primena, kad nustatant nuosavų išteklių tvarką reikėtų vadovautis bendrais paprastumo, skaidrumo ir teisingumo tikslais; pakartoja savo poziciją, kad reikėtų panaikinti lengvatas ir kitus korekcijos mechanizmus;

41. pabrėžia, kad skubiai reikalinga pažanga dėl naujų nuosavų išteklių, neįeinančių į antrąjį krepšelį, įtrauktą į TIS; primena valstybėms narėms, kad derybos dėl daugiašalės daugiametės finansinės programos po 2027 m. yra iš esmės susijusios su derybomis dėl nuosavų išteklių ir pakankamo nuosavų išteklių prieinamumo; yra pasirengęs pasinaudoti visais savo biudžetiniais įgaliojimais, kad būtų užtikrinta aiški ir veiksminga pažanga nuosavų išteklių srityje;

o

o o

42. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.